

województwa kujawsko-pomorskiego, w jego polityce regionalnej przyjmuje się zasadę łącznego postrzegania potencjału funkcji regionalnych i ponadregionalnych obydwu miast stołecznych, ponieważ ze względu na centralne położenie w strukturze województwa, są łatwo dostępne dla mieszkańców całego regionu, zapewniając im pełen zakres i odpowiednio wysoki poziom jakościowy działalności niezbędnych dla prawidłowego rozwoju, realizując potrzeby typowe dla najwyższych poziomów hierarchicznych sieci osadniczej (do których zalicza się 10 ośrodków w Polsce, tworzących wg KPZK 2030 tzw. „metropolię sieciową”, odpowiedzialną za stymulowanie rozwoju w skali całego kraju. Pozycja i rola tych miast w funkcjonowaniu całego kraju wynika także z Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która traktuje obszary funkcjonalne powyższych miast, jako obszary „o znaczeniu ponadregionalnym”, czyli „o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej kraju”).

W polityce regionalnej województwa, takie postrzeganie roli obydwu ośrodków w kształtowaniu rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, oznacza zobowiązanie do dalszego stymulowania rozwoju w obydwu miastach tych działalności i instytucji, których funkcjonowanie jest istotne dla realizacji celów rozwojowych całego województwa, w szczególności niezbędnych dla kształtowania wysokiej jakości życia mieszkańców i konkurencyjności całego województwa. U podstaw założenia o wspólnej odpowiedzialności obydwu miast za obsługę całego województwa, leży także fizyczna bliskość i dobre skomunikowanie obydwu ośrodków stołecznych. W okresie funkcjonowania samorządowego województwa kujawsko-pomorskiego zaszczytne zmiany na rzecz integracji komunikacyjnej obydwu miast, np. inwestycje w infrastrukturę oraz tabor, a także zmiany w organizacji transportu publicznego, co spowodowało, że odległość czasowa pomiędzy Bydgoszczą a Toruniem wynosi w transporcie publicznym najczęściej około 45-60 minut, a łącznie dużą liczbę połączeń, wzajemną dostępność obydwu miast należy już obecnie uznać za stosunkowo dogodną.

Bydgoszcz i Toruń, jak wszystkie ośrodki miejskie, wykształcają strefy silnego oddziaływania i powiązań funkcjonalno-przestrzennych (tzw. strefy podmiejskie), które w przypadku obydwu miast mają orientacyjny zasięg około 25-35 km od centrów miast (zasięg zależny jest od warunków fizyczno-geograficznych, charakteru użytkowania gruntów i układu sieci komunikacyjnych). Strefy podmiejskie to obszary silnie zurbanizowane pod wpływem codziennych, silnych, utrwalonych związków z miastami, których wyrazem są łatwo dostrzegalne skutki przestrzenne, społeczne i ekonomiczne, które powodują, że zarówno pod względem fizjonomii jak i wskaźników, obszary te znacząco odróżniają się zarówno od pozostałych obszarów wiejskich, jak i miast. Granice (zasięgi) stref podmiejskich nie są jednoznacznie definiowane przestrzennie⁷, a samo podleganie przez dany obszar oddziaływaniom sąsiedniego dużego miasta, nie ma charakteru wyłącznego dla tylko jednego ośrodka, stąd strefy podmiejskie Bydgoszczy i Torunia, miast relatywnie blisko położonych, pomimo iż zasadniczo są rozłączne, mają także część wspólną, która podlega urbanizacji pod wpływem silnych związków z obydwoma ośrodkami rdzeniowymi⁸. Strefy podmiejskie są wyrazem lokalnych i ponadlokalnych relacji pomiędzy dużym miastem i jego najbliższym otoczeniem, będących wynikiem pełnienia przez miasto rdzeniowe funkcji regionalnych i ponadregionalnych (geneza stref podmiejskich wykształcających się w okresie powojennym, to pełnienie roli sypialni dla mieszkańców zatrudnionych w mieście rdzeniowym w wyspecjalizowanym przemyśle – a więc mającym znaczenie ponadregionalne, ogólnokrajowe). Pod względem funkcjonalno-przestrzennym miasto centralne i strefa podmiejska mogą być traktowane jako jeden organizm społeczno-gospodarczy, ponieważ stanowią obszar codziennej silnej aktywności społecznej i gospodarczej (zachodzenia relacji w tych aspektach), oferują przestrzeń dla zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczych, rekreacji i wypoczynku oraz obsługi infrastrukturalnej i komunikacyjnej zarówno miasta rdzeniowego jak i strefy podmiejskiej oraz podlegają negatywnym oddziaływaniom na środowisko będącym skutkiem tych aktywności. Strefa podmiejska nie jest obszarem pełniącym bezpośrednio istotne funkcje o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, ale stanowi swoiste tło kształtowania tych funkcji w mieście centralnym (np. poprzez tworzenie przestrzeni dla zamieszkania i rekreacji ludności realizującej te funkcje poprzez zatrudnienie w mieście centralnym). Dlatego też, stan rozwoju i potencjał strefy podmiejskiej pośrednio wpływa na zdolność miasta centralnego do pełnienia funkcji regionalnych i ponadregionalnych.

7 Na potrzeby zarządzania przestrzenią, najczęściej przyjmuje się kryteria statystyczne odnoszone do gmin jako jednostek administracyjnych – do stref podmiejskich zalicza się wówczas gminy spełniające przyjęte kryteria wskaźnikowe, świadczące o wysokim poziomie urbanizacji. W ten sposób otrzymuje się obiektywnie wydzielony obszar, w którym możliwe jest podejmowanie interwencji w polityce regionalnej (stymulowanie określonych działalności) poprzez kształtowanie relacji z samorządami gmin, jak też możliwe jest monitorowanie zmian stanu rozwoju za pomocą systemu statystyki publicznej GUS, udostępniającego dane dla poziomu gmin.

8 Zasięg stref podmiejskich Bydgoszczy i Torunia na przestrzeni ostatnich 20-30 lat, wyrażony w ujęciu gmin, jest ustabilizowany (patrz „Atlas Województwa Kujawsko-Pomorskiego”, wydanie II, strona 98) i zasadniczo jest zgodny z badaniami prof. P.Śleszyńskiego, będącymi punktem wyjścia dla określania zasięgu miejskich ośrodków funkcjonalnych ośrodków stołecznych.